

OFENSYWA GOSPODARCZA NRD

Na lipcowym V Zjeździe Partyjnym SED oprócz zagadnień politycznych przedyskutowano również zagadnienia gospodarcze i ustalono program działania do r. 1965. Rzecznikiem spraw gospodarczych był Walter Ulbricht, który sformułował podstawowe zadania gospodarcze SED w sposób następujący:

„Gospodarkę narodową Niemieckiej Republiki Demokratycznej należy w najbliższych latach tak rozwinąć, by stała się niedwuznacznym dowodem wyższości socjalistycznego ustroju społecznego NRD nad imperialistycznymi siłami rządzącymi w Bonn. Rezultatem rozwoju gospodarki powinien być tak wielki wzrost zużycia wszystkich podstawowych środków żywności i innych dóbr konsumpcyjnych liczony na głowę ludności pracującej, aby poziom zużycia liczony na głowę ludności w Niemczech zachodnich został osiągnięty i przewyższony”.

To podstawowe zadanie powinno zostać wykonane, według programu przedstawionego przez Ulbrichta i przyjętego przez Zjazd, do r. 1961. Konsumpcja prawie wszystkich środków żywności już dzisiaj jest wyższa niż w NRF. Opierając się na szczególnie dobrych rezultatach gospodarki w ostatnim roku oraz na wynikach przeprowadzonych pertraktacji gospodarczych ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowych podwyższono plany produkcji przemysłowej na ostatnie dwa lata (1959—1960) drugiej pięciolatki o z górą 6 mld DM. Wzrosnąć ma mianowicie produkcja:

przemysłu chemicznego	o	1,9 mld DM
„ lekkiego	o	2,0 „ „
„ metalowego	o	2,2 „ „

Trzeci plan pięcioletni (1961—1965) wychodzi z założenia, że te dodatkowe zadania zostaną wykonane. Zasadniczą koncepcją planu jest ogólny wzrost produkcji przemysłowej o 50%, co oznaczałoby podwojenie produkcji z r. 1957. Centralnym punktem planu jest przemysł chemiczny, bazujący na węglu brunatnym i ropie jako głównych surowcach. Przewidywany dla niego wskaźnik wzrostu jest wyższy od przeciętnego, wynosi bowiem 60%, a głównym zadaniem przemysłu chemicznego będzie rozbudowa produkcji tworzyw i włókien sztucznych stanowiących surowiec dla przemysłów przetwórczych. Ma również wzrosnąć poważnie produkcja gazu z węgla brunatnego. Planuje się dalej budowę największej tego rodzaju w świecie, elektrowni cieplnej opartej na węglu brunatnym, która wytwarzać będzie 15 mln Kwh, co odpowiada połowie energii elektrycznej wytwarzanej w NRD w r. 1957 lub całej obecnej produkcji Holandii. Wspólnie ze Zw. Radzieckim i innymi krajami socjalistycznymi zbudowany zostanie rurociąg ropny łączący Związek Radziecki i NRD. Port w Rostocku zostanie rozbudowany na nowoczesny port dla statków transoceanicznych o zdolności przeładunkowej 6 mln ton. Zostanie zbudowanych 750 tys. mieszkań, a centralne dzielnice w zburzonych w czasie wojny miastach zostaną odbudowane.

Tak w najogólniejszych zarysach przedstawia się program trzeciego planu pięcioletniego, który omawia m. in. „Die Andere Zeitung” z dn. 24. 7. 58, oraz „Die Wirtschaft” z dn. 16. 7. 58. Możliwości wykonania tego planu oparte są na zakładanym znacznym wzroście produktywności pracy oraz na gospodarczej pomocy Związku Radzieckiego tudzież innych krajów socjalistycznych. W ramach umów handlowych ze Związkiem Radzieckim w najbliższych latach zwiększone zostaną wielokrotnie dostawy ropy, surowki żelaznej, stali walcowanej, miedzi i innych podstawowych surowców. Tego rodzaju krok, jak rezygnacja Związku Radzieckiego z kosztów utrzymania swoich wojsk (600 mln DM rocznie), ma również duże znaczenie gospodarcze.

Rozstrzygającym jednak czynnikiem w powodzeniu tych planów będzie wzrost produktywności, co leży wyłącznie w rękach ludzi pracy. Od nich zależy, czy przy

pomocy nowoczesnej nauki i techniki uda się podnieść w NRD wydajność pracy do pożądanego poziomu.

Plan pięcioletni ma również polityczny aspekt. Wykonanie planowanych zadań — jak powiedział Ulbricht — wzmocni władzę robotniczo-chłopską w NRD, a zarazem w całym obozie socjalistycznym i będzie tym samym czynnikiem wzmacniającym tendencje pokojowe w świecie.

Tadeusz Krajczycki

ROZWÓJ GOSPODARCZY W NRD W I PÓŁROCZU 1958 r.

W pierwszej połowie 1958 roku gospodarka NRD dokonała znacznego kroku naprzód. Postęp ten we wszystkich dziedzinach, jak wynika ze sprawozdania Państwowego Centralnego Urzędu Statystycznego („Die Wirtschaft” z 13. 8. 58 r.), przypisać należy dalszemu polepszeniu się współpracy gospodarczej z innymi krajami socjalistycznymi, przede wszystkim jednak temu, że (cytujemy sprawozdanie) „ogromna część ludzi pracy Niemieckiej Republiki Demokratycznej, dla uczczenia V. Zjazdu Zjednoczonej Socjalistycznej Partii Niemiec (SED) chcąc dać wyraz swej łączności z partią i rządem robotników i chłopów zobowiązała się do wykonania nowych, wielkich zadań produkcyjnych i zadania te wykonała”.

Przyznać trzeba, że ruch współzawodnictwa socjalistycznego ma w NRD ogromny zasięg. W czerwcu br. brało w nim udział około 76% wszystkich robotników produkcyjnych, tj. ca 2 mln ludzi. Prawie 465 tys. pracowników podjęło zobowiązania indywidualne, około 1.350 tys. kolektywne, a przedmiotem ich było zwiększenie produkcji, usług lub obrotów. Wykonanie zobowiązań dało poważne ekonomiczne efekty. W poszczególnych działach gospodarki przedstawiają się one następująco:

W przemyśle produkcja globalna była o 11,7% wyższa niż w I. połowie r. 1957 a plan na I. półrocze 1958 został przekroczony o 7,7%. Produkcja państwowych przedsiębiorstw centralnie kierowanych wzrosła od 1% (węgiel) do 25% (przem. spożywczy), przedsiębiorstw terenowych przeciętnie o 12%, przedsiębiorstw prywatnych o 10%. W strukturze przemysłu nastąpiły dalsze korzystne zmiany. Mianowicie ilość przedsiębiorstw półpaństwowych zwiększyła się z 349 (koniec I. półrocza 1957) do 698 (koniec I. półrocza 1958 r.), a produkcja ich wzrosła w tym okresie o 23%. Podobną ewolucję widzimy w rzemiośle. Podczas gdy w dniu 31. 12. 57 r. istniało 295 rzemieślniczych spółdzielni produkcyjnych grupujących około 8 tys. rzemieślników, to w dn. 30. 6. 58 liczba spółdzielni wynosiła 1081, a liczba ich członków 26.500. Ten ogromny postęp przypisać należy gospodarczym sukcesom istniejących poprzednio spółdzielni oraz akcji uświadamiającej prowadzonej przez Front Narodowy oraz organy władzy terenowej.

Większość przedsiębiorstw przemysłowych wykonała względnie przekroczyła planowane zadania. produkcja jednak niektórych ważnych wyrobów nie osiągnęła planowanej wysokości. Dotyczy to m. in. węgla brunatnego, stali surowej, kwasu siarkowego, miedzianych wyrobów walcowanych, trykotaży itd., co w dużej mierze przypisać należy błędowi organizacyjnemu. Największy wzrost produkcji w stosunku do I. półrocza 1957 r. nastąpił w przemyśle spożywczym (25%), chemicznym (10%) i budowy maszyn (16%). Duży nacisk położono na produkcję dóbr konsumpcyjnych trwałej użyteczności. Np. produkcja lodówek wzrosła o 99%, skuterów o 33%, kuchni elektrycznych o 35%, walizkowych odbiorników radiowych o 145%, telewizorów o 82%, tkanin perlonowych o 63%, itd. Liczby te charakteryzują najlepiej panującą obecnie w rządzie NRD tendencję do podniesienia stopy życiowej ludności.

Wydajność pracy w przemyśle wzrosła na jednego robotnika o 9,6%, a na jedną roboczogodzinę o 14%, co stanowi więcej, niż przewidywał plan.

Nakłady inwestycyjne wzrosły o 14% w stosunku do I. półrocza 1957 r. Najpoważniej wzrosły inwestycje w przemyśle węglowym i energetyce (26%), w prze-